

НАУЧЕНЕ ЛЕКЦИЈЕ

СЕСИЈА II: ЕЛЕМЕНТИ НОВОГ ПОНАШАЊА ТРЖИШТА У ЗАКОНОДАВСТВУ И ПРАКСИ

Даме и господо,

На првом месту бих желео да се захвалим госпођи Милици Пештерић на сјајном вођењу сесије. Хвала Милице.

Сви ми заједно овде учествујемо у процесу енергетске транзиције, свако на свој начин. Стога је јако значајно посматрати како се, упркос томе што су општи принципи енергетске транзиције постављени, мењају начини како до ње што лакше и безболније стићи. Свако од учесника ове сесије дао је значајан допринос сагледавању овог решења са аспекта тема о којима је говорио.

Професор *Heffron* је говорио о принципу енергетске правде и њеном утицају на право енергетике. Чули смо како је дошло до развоја принципа правичности у праву енергетике, његовим елементима, како и енергетским секторима где би овај принцип требало да буде примењен. Овај принцип би увек требало да буде уважаван када говоримо о било ком сегменту енергетске транзиције, и због тога свако ново понашање тржишта не сме занемарити његово дејство. Са задовољством ћу прочитати његову нову књигу која говори о значају енергетске транзиције!

Чули смо од госпође *Karova* шта све Европска Унија ради на пољу развоја законодавства у области електричне енергије у контексту спајања тржишта електричне енергије држава чланица и каква је улога Енергетске заједнице у контексту спајања са тржиштима електричне енергије чланица Енергетске заједнице. Посебно је истакнута нова улога *Агенције Европске уније за сарадњу енергетских регулатора (ACER)* у овој области. Како би тржишта електричне енергије у Европи могла да обављају своју функцију, целисходно је да она буду повезана и раде у складу са истим принципима и методологијама. Тако ће се брже стићи до транзиционих циљева које ове државе заједно заговарају.

Господин *Šumskas* говорио је о врло битној теми данашњице која се односи и на област енергетике, а то је сигурност размене података у аутоматизованим системима. Како се енергетика све више развија, то све значајнија постаје потреба заштите података у овој области, а посебно код заштите мрежних кодова. Представљени су нови прописи у овој области и објашњена је њихова примена на државе које нису чланице Европске Уније. На крају је закључено како се овом темом морамо детаљно бавити јер је она већ присутна у енергетском сектору и знатно ће га реформисати, посебно када на ред буде дошла примена вештачке интелигенције.

Презентација госпође *Todorović Symeonides* дала је приказ третмана обновљивих извора енергије у некадашњим прописима Европске уније са освртом на садашње, где услови прикључења на електроенергетску мрежу постају све сложенији. Приказано је на који начин је Грчка уредила прописе из ове области, као и на који начин се суочава са изазовима код примене тих прописа. Закључено је како би прописи о прикључењу, било

на преносни или на дистрибутивни систем електричне енергије, морали да буду уређени тако да буду јасни и транспарентни, како би корисници система јасно знали како да планирају своје будуће кораке.

На крају је упућена порука да само нашим заједничким напорима можемо стићи до брже енергетске транзиције, поштујући унапред постављене принципе и храбро се борећи са свим изазовима који нам стоје на путу. Такође, полако би себи требало да постављамо питање, шта када се енергетска транзиција оконча.

Хвала вам свима!

Припремио Милош Кузман